

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Koikkalainen, Outi			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Jatkosota tulkintana : Retorinen näkökulma ajopuuteoriaan			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2007-05-14	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 114 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkin pro gradu -tutkielmassani pitkään suomalaisen jatkosotatutkimuksen vallitsevana tulkintana ollutta ajopuuteoriaa, jonka keskeiset ulottuvuudet ovat toisaalta Suomen passiivisuus ja vaihtoehdottomuus sotaan johtaneessa kehityksessä, toisaalta Suomen irrallisuus Saksan sotasuunnitelmista. Sotasyällisysoikeudenkäynnin puolustuspuheenvuorojen kanssa harmoniassa olleen näkemyksen haastoivat mm. angloamerikkalaiset jatkosotatutkimukset. Hans Peter Krosbyn vuonna 1967 ilmestyneen tutkimuksen ”Suomen valinta 1941” katsotaan lopullisesti kumonneen ajopuuteorian.</p> <p>Keskityn ajopuuteorian tutkimuksessani Arvi Korhosen vuonna 1961 julkaisemaan teokseen ”Barbarossa-suunnitelma ja Suomi”, joka on ensimmäinen ja edelleen täydellisin ajopuuteoriaa ilmentävä tieteellinen tutkimus. Selvitän objektiivisena tieteenä esitetyn tutkimuksen sisällä olevia tulkinnallisia elementtejä narratiivisuuden analyysivälineistöllä täydennetyin Chaïm Perelmanin argumentaatioanalyysin avulla. Käsitelen ”Barbarossa-suunnitelma ja Suomi” -tutkimuksen konstruktio- ja argumentaatioulottuvuutta, joista konstruktio- ja argumentaatioulottuvuudella tarkoitan tutkimuskohteesta esitettävää kuvaa; argumentaatioulottuvuus merkitsee yleisön vakuuttamista konstruktion totuudenmukaisuudesta.</p> <p>Tutkielmassani käsitelen ajopuuteoriaa sekä tietyn jatkosotakuvan että tietyn tiedekuvan rakentamisena ja näiden puolesta argumentoimisena. Tutkin ajopuuteoriaa kahdella tasolla: Ensiksi käyn läpi ”Barbarossa-suunnitelma ja Suomi” -teoksen tiedekuvaa ja tieteellisyysargumentaatiota selvittääkseni, mikä tieteen nimissä tutkimustulokset esitetään ja mikä painoarvo tuloksille tieteellisyyden perusteella katsotaan kuuluvan. Tämän jälkeen tutkin ”Barbarossa-suunnitelma ja Suomi” -teoksen jatkosotakuvaa ja sen puolesta esitettyä argumentaatiota.</p> <p>Objektiivisena tieteenä esitetty ”Barbarossa-suunnitelma ja Suomi” -teos pohjautuu nationalistisille esisopimuksille. Tutkimuksen kansallinen painotus näkyy kaksoishierarkiana paitsi tiedekonstruktiossa ja -argumentaatioissa myös jatkosotakuvauksessa. Sisäänrakennettu nationalismi yhdistää ajopuuteorian kahta keskeistä argumentaatiolinjaa, joista toinen korostaa Suomen passiivisuutta ja vaihtoehtojen puutetta, toinen Suomen aktiivisuutta ja toimintavapauden säilyttämistä suhteessa Saksaan. Tutkimuksen objektiivisuus sisältyy kuitenkin kansalliseen näkökulmaan, eikä oman kansan puolustaminen historian tutkimuksen keinoin näyttäytyä ristiriitaisena objektiivisuushanteen kanssa.</p> <p>Alkuperäislähteinä olen käyttänyt ”Barbarossa-suunnitelma ja Suomi” -teoksen lisäksi angloamerikkalaisia, vaihtoehdottomuusnäkökulman haastaneita historian tutkimuksia. Vertaan tuloksiani ajopuuteoriasta Kari Palosen vuonna 1975 julkaisemaan artikkeliin ”Ajopuuteorian aatekriittisiä eli eräitä selityksiä historian tutkimuksen konservatismille”. Muita lähteitä ovat mm. ajopuuteorian historiaan liittyvä kirjallisuus sekä uutta retoriikkaa ja historian tutkimusta käsittelevät teokset.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords jatkosota ajopuuteoria retoriikka toinen maailmansota historiantutkimus tulkinta - analyysi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			